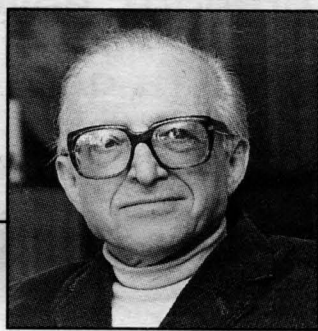

EL DAVANTAL DE PERE CALDERS

Ja es veia que no n'hi hauria per a tothom

Exigències d'ordre tècnic fan que em vegi obligat a escriure aquestes ratlles, aquests articles, gairebé una quinzena abans de la seva publicació. La qual cosa vol dir que el lector sempre sap coses —confirmades— que jo només puc apuntar a base de suposar-les.

A hores d'ara, ja és del domini públic el que va ocórrer amb la grossa de Nadal, i si el vident que va predir el número guanyador va haver de fugir del país o bé s'ha vist aureolat per la fama. Mira que si l'arriba a encertar! De moment, tots els mitjans d'informació van referir-se a l'onada de credulitat que va

guanyar el cor de milers de ciutadans de Premià de Mar, que, seduïts per la predicció del mag Rappel, van esgotar les existències del número 46.156. Si el mag esmentat hagués pogut demostrar que posseeix el do d'endevinar en qüestions tan serioses, crec que no ens hauríem d'amoïnar per la crisi. Si ho hagués endevinat (jo jurava que no ho aconseguiria) l'únic problema gros seria de rapidesa de reflexos per part dels governants, per veure qui el fitxava primer, si la Generalitat o les autoritats centrals.

Ens hem assabentat (ara que parlem de rifes) que els catalans ens hem jugat 28.000 milions de pessetes en la darrera convocatòria nada-lenca. Una xifra que posada a treballar en empreses menys frívoles, hauria pogut tancar forats de molta consideració. Però és difícil d'aturar il·lusions, sobretot si aquestes es troben excitades per la màgia.

En relació amb la rifa de Nadal, hi ha una anècdota que ha estat contada moltes vegades, i penso que continuarà gaudint d'actualitzacions a data fixa, com Els Pastorets. Diuen que durant la República (la del 1936), el ministre d'Hisenda del govern espanyol va rebre una carta patètica d'un capellà rural. El sacerdot esmentava la situació aflictiva de la seva parròquia. Els fidels eren pocs i pobres, no podien subvenir a les necessitats més urgents. L'església, a frec d'ésser

declarada monument nacional, queia a trosos, se la menjaven la humitat i la vellúria, i no hi havia recursos per a posar-hi remei. El mateix capellà (ho deia amb humilitat i resignació cristiana) passava una mica de ganeta, però no demanava res per a ell, sinó per a la casa del Senyor. Discretament, recordava al ministre que la República, laica, havia suprimit ajuts amb finalitats religioses, o sigui que la situació era greu. Sense allargar més el capítol de planys, el capellà explicava al ministre que havia escurat totes les caixetes dels sants i n'havia obtingut prou cèntims per comprar una participació de la rifa de Nadal.

I afegia: "Li dono el número, senyor ministre, amb l'esperança que vostè, amb els seus bons sentiments i la seva influència, podrà aconseguir que surti premiat. No sap pas com li ho agrairia i fins a quin punt haurà contribuït a una causa justa".

El senyor ministre es va escandalitzar una mica pel contingut de la carta. Encara no havia acabat de llegir-la tota, que va exclamar: "Aquest home és boig!" L'esquinçà i va llençar-la a la paperera, disposat a no pensar-hi més. Com si no tingués prou maldecaps!

Però vet aquí que, un parell o tres de dies després, va rebre una carta del capellà donant-li les gràcies, per haver atès tan desinteressadament la seva sol·licitud.

Les històries al voltant de les rifes solen ésser moralitzadores. S'aprofiten per recalcar que els diners no fan la felicitat. És més: en el cas de les rifes, es remarca que sovint són motiu d'infortuni, un moralisme molt adequat perquè els qui han de callar, callin. Però també hi ha un punt de vista reconfortant, perquè afirma que quan s'adquireix un bitllet de loteria, es compren il·lusions. Durant uns quants dies o unes quantes hores, s'és amo d'un paper que si tot anava bé

ens permetria de satisfer desigs. Posant-hi voluntat, ens podem lliurar a uns quants somnis. I somiar no té preu.

Pere Calders

DUNIA LORDA